

ગ્રામ્ય વિસ્તારના જમીનવિહોણા મજૂરો અને
ગ્રામ્ય કારીગરોને રહેણાંકના મફત પ્લોટ
આપવાની યોજના અને મકાન સહાયની યોજના-
સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાને સંબંધિત
સંકલિત ઠરાવ બાબત

ગુજરાત સરકાર

પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ વિભાગ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ

ઠરાવકમાંક: અવસ/૧૦૨૦૧૫/૧૦૫૨/લ

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તારીખ: ૧૧/૦૬/૨૦૧૫

વંચાણે લીધા -

- (૧) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૧/૦૭/૨૦૦૪ નો ઠરાવ કમાંક- સપથ/૧૦૨૦૦૩/૧૩૫૬/લ
- (૨) - પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૧/૦૬/૨૦૦૭ નો ઠરાવ કમાંક- પરચ/૧૦૨૦૦૭/૪૧૩/લ
- (૩) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૨/૦૩/૨૦૦૬ નો ઠરાવ કમાંક- પરચ/૧૦૨૦૦૬/૮૧૬/લ
- (૪) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૧૦/૧૧/૨૦૦૬ નો ઠરાવ કમાંક- પરચ/૧૦૨૦૦૮/૮૧૬/લ
- (૫) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૧૧/૦૮/૨૦૧૦ નો ઠરાવ કમાંક- પરચ/૧૦૨૦૧૦/૮૧૬/લ
- (૬) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૩/૦૮/૨૦૧૨ નો ઠરાવ કમાંક- એસીએસ/૧૦૨૦૧૨/૧૦૧૧૨૩/લ
- (૭) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ વિભાગનો તા: ૨૬/૧૨/૧૯૮૮ નો ઠરાવ કમાંક- મફત/૧૦૮૮/૨૮૩૬/લ
- (૮) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૨૧/૦૫/૧૯૯૭ નો ઠરાવ કમાંક- મકન/૧૦૮૭/૪૫/લ
- (૯) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૨૧/૦૫/૧૯૯૮ નો ઠરાવ કમાંક- મકન/૧૦૮૭/૪૫/લ
- (૧૦) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા: ૧૬/૧૨/૧૯૯૮ નો ઠરાવ કમાંક- મકન/૧૦૮૫/૧૮૫૮/૧૩૨૬(૮૭)/લ

- (૧૧) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તાઃ ૨૫/૮/૨૦૧૪ નો ઠરાવ
ક્રમાંક- મફત/૧૦૨૦૧૪/૧૩૧૭/લ
- (૧૨) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તાઃ ૨૪/૮/૨૦૧૫ નો ઠરાવ
ક્રમાંક- પરચ/૧૦૨૦૧૫/૫૨૦/લ
- (૧૩) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તાઃ ૧/૮/૨૦૦૦ નો ઠરાવ
ક્રમાંક- મકન/૧૦૮૮/૧૬૭૮/લ
- (૧૪) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા.૪-૧-૧૦ નો ઠરાવ
ક્રમાંક -૮૪૮-૧૦૨૦૧૦-૧૬-લ
- (૧૫) પંચાયત અને ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગનો તા.૨૫/૮/૨૦૦૬ નો ઠરાવ
ક્રમાંક -૮૪૮-૧૦૨૦૦૬-૩૨૪-લ

પ્રસ્તાવના:-

ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેતા જમીન વિહોણા ખેતમજુરોને ૧૦૦ ચોરસવાર સુધીની ઘરથાળની જમીન આપવાની યોજના મે.-૧૯૭૨ થી ભારત સરકાર તરફથી અમલમાં મુકવામાં આવેલી આ યોજના પ્રથમ સેન્ટ્રલ સેક્ટરમાં હતી. તે પાછળથી પંચમી પંચવર્ષીય યોજનાથી સ્ટેટ સેક્ટરમાં કરવામાં આવી છે. આ રીતે આ યોજનાને ત્યારબાદ રાજ્ય સરકારે ચાલુ રાખેલ છે. આ યોજનાની શરૂઆતથી અત્યાર સુધીમાં રાજ્ય સરકારે જુદા-જુદા હુકમો, ઠરાવો, પરિપત્રો વગેરે કરીને યોજનામાં અવાર નાયાર સુધારા કરેલ છે. હાલમાં પ્રવર્તમાન ઠરાવો અને પરિપત્રોને લક્ષ્યમાં લેતા એકજ વિષયનાં જુદા જુદા ઠરાવો અને સમયાંતરે થયેલ પરિપત્રો અમલમાં છે જે ને કારણે ઠરાવની જોગવાઇનું અર્થાંધકારન કરવામાં મુશ્કેલીઓ ઉભી થાય છે. અને યોજનાઓનાં અમલીકરણમાં વિસંગતતા થાય છે. તેમજ સમાન્ય નાગરિકને યોજનાનાં લાભ સરળતાથી પ્રાપ્ત થતો નથી. આ અંગે માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીએ એક વિષય માટે એકજ સંકલિત ઠરાવ/પરિપત્ર તૈયાર કરવાની કાર્યવાહી હાથ ધરવા સૂચન થયેલ છે. તે મુજબ જુદી-જુદી યોજનાઓ સેવાઓ બાબતે થયેલા અલગ અલગ હુકમો પરિપત્રો ઠરાવો હેઠળની બાબતોને આવરી લઈ અધ્યતન વિગતો સાથેના સંકલિત હુકમ બહાર પાડવાની ભલામણ થયેલ છે. તદ્દનુસાર જમીન વિહોણા મજુરો અને ગ્રામ્ય કારીગરોને આ યોજના હેઠળ અપાતા મફત પ્લોટની યોજના તથા મકાન બાંધકામ સહાય યોજના-સરદાર આવાસ યોજનામાં સને. ૧૯૭૨થી અત્યારસુધી થયેલ જુદા-જુદા હુકમો ઠરાવો તથા પરિપત્રો વગેરે સાંકળી લઈ તેમાંથી અગત્યની બાબતોનું એકત્રીકરણ કરીને આ યોજનાને હાલનો પ્રવર્તમાન જોગવાઇ મુજબ સંકલિત કરીને અધ્યતન ઠરાવ નીચે મુજબ બહાર પાડવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.

ઠરાવ:-

ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેતા જમીન વિહોણા ખેતમજુરોને અને ગ્રામ્ય કારીગરોને ૧૦૦ ચો.વારના ઘરથાળના પ્લોટ મફત આપવાની યોજના તરીકે દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

૧. યોજનાનો હેતુ:- રાજ્યના જુદા જુદા ગામડાઓમાં વસતા ઘરવિહોણા ખેતમજુરો, ગ્રામ્ય કારીગરો તથા પણીએ લોકોને ૧૦૦ ચો.વાર જમીન મફત આપવાની આ યોજના હેઠળ ઘરવિહોણા ગ્રામ ગરીબો તેમનું પોતાનું મકાન કરી શકે તે હેતુથી સરકારે આ યોજના રાજ્યમાં દાખલ કરી છે.

2. **વ्याख्याओ:-** આ યોજના હેઠળ વાપરવામાં આવેલ જુદા-જુદા શબ્દો અને શબ્દ પ્રયોગોના સબજ અર્થઘટન માટે આ યોજનાના હેતુ સર નીચે મુજબની યોજના સમજવામાં સરળતા રહે તે ખાતર આપવામાં આવે છે.
- (અ) કુટુંબ - આ યોજના માટે કુટુંબ તરીકે લાભાર્થી તેના પણી, તેના સગીર બાળકો અને તેના ઉપર આધાર રાખતા માતા-પિતા ગણવામાં આવશે.
- (બ) ઝેતમજુર - આ યોજના માટે ઝેતમજુર શબ્દ વ્યાપક અર્થમાં વપરાયેલ છે. જેથી આ યોજનામાં જયાં જયાં ઝેતમજુર શબ્દ વપરાયેલ છે. ત્યાં તેનો અર્થ ગ્રામ વિસ્તારમાં જમીન વિહોણા દરેક પ્રકારના મજુરો તથા વેઠીયા કામદારો એવો સમજવાનો છે. અને તે મુજબ અમલ કરવાનો છે.
- (ક) ગ્રામ કારીગરો - ગ્રામ વિસ્તારમાં રહેતા ગ્રામ્ય કલાકારો જેવા કે મદારી, ભવાયા, તરગાળા, લુંગળા જેવા ગ્રામ કલાકારો તથા ગ્રામ કારીગરો કે જેમનો જીવન નિર્વાહ મુખ્યત્વે તેમની કામગીરી તથા મજુરી પર થતો હોય તેવા ગરીબો.
- (દ) ગ્રામવિસ્તાર - ગ્રામ વિસ્તાર એટલે કે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, મ્યુનિસિપાલિટી કે મ્યુનિસિપલબરો કેન્ટોનમેન્ટ અથવા નોટીફાઇડ એરિયા તરીકે ગણાતો ન હોય તેવો વિસ્તાર, આથી કોઈ વિસ્તારની વસતી ગણાતીમાં શહેરી ગણાયેલ હોય તેમ છતાં ઉપરની વ્યાખ્યામાં આવતો ન હોય તો તેને આ યોજનાનો પુરતો ગ્રામ્ય વિસ્તાર તરીકે સ્વીકારવો.
- (ઇ) લાભાર્થી - આ યોજના હેઠળ પાત્રતા ધરાવતી હોય અને યોજનાના લાભ લેવા માટે ધોરણસરની અરજી કરી હોય તેવી વ્યક્તિ.
3. આ યોજનાનો લાભ કોને મળી શકશે-
- આ યોજનાનો લાભ નીચે જણાવ્યા મુજબની શરતો પૂર્ણ કરતા હોય તેવા લાભાર્થીઓને આપવામાં આવશે.
- (૧) લાભાર્થી તથા તેના કુટુંબના સભ્યો ગ્રામ વિસ્તારમાં રહેતા હોવા જોઈએ.
- (૨) તેઓ જમીન વિહોણા ઝેત મજુરો કે ગ્રામ કારીગર હોવા જોઈએ. અને પોતાના જીવન નિર્વાહ માટે ગ્રામ મજુરી ઉપર આધાર રાખતા હોવા જોઈએ.
- (૩) લાભાર્થીના પોતાના નામે કોઈપણ સ્થળે પ્લોટ અથવા મકાન ન હોવું જોઈએ.
- (૪) લાભાર્થી પુન્નવયનાં હોવા જોઈએ. (સગીર ન હોવો જોઈએ.)
- (૫) ગ્રામ/નગર પંચાયત વિસ્તારમાં રહેતા અને મફત પ્લોટ મેળવવા માટે છરાવેલી પાત્રતા ધરાવતા અને ચોથા વર્ગના સરકારી કર્મચારીઓને મળતા કુલ વેતનનથી ઓછુ વેતન મેળવતા હોય તેવા પાર્ટ ટાઇમ સરકારી કર્મચારીઓ અથવા ચોથા વર્ગના સરકારી કર્મચારીને મળતા કુલ વેતનનથી ઓછુ વેતન મેળવતા ગ્રામ/નગર પંચાયત સહકારી મંડળી કે તેવી કોઈ સંસ્થામાં નોકરી કરતા પૂરા સમયનો કે પાર્ટ ટાઇમ કર્મચારીઓને છરાવેલી શરતો અને પાત્રતાની ચકાસણી કરીને મફત પ્લોટ આપી શકાશે.
- (૬) પતિ/પત્ની સંયુક્ત રહેતા હોય અને પતિ કે પત્નીના નામે પ્લોટ/ મકાન ન હોવું જોઈએ
- (૭) લાભાર્થી બહારગામનો વતની હોય અને જે ગામે રહેતો હોય તે ગામમાં તથા વતનમાં ગામમાં પોતાને નામે જમીન/ મકાન નથી તેવી મતલબનો દાખલો રજુ કરે તો તેને પ્લોટ આપી શકાશે.

- (c) એક ગામમાંથી બીજા ગામમાં વસવાટ કરતા લાભાર્થીઓને કચારેક તેના મૂળ ગામમાં તથા કામયલાઉ સ્થળાંતર કરવાનાં કારણે બીજા ગામમાં પણ પ્લોટ ફાળવવા માટેની માંગણી કરતા હોય છે. પરિણામે આવા લાભાર્થીઓને તેના મૂળગામમાં પણ પ્લોટ ફાળવી દેવામાં આવતા હોય છે પરિણામે એકજ લોલાભાર્થીને બે જગયાએ પ્લોટ મળે છે જ્યારે જરૂરીયાતવાળા અન્ય લાભાર્થીઓને આ કારણે પ્લોટ મળી શકતા નથી. આવી પરિસ્થિતી નિવારવા સરકારે એમ નક્કી કર્યું છે કે બહારગામથી આવેલ લાભાર્થી જે તે ગામમાં પ્લોટની અરજીનીતારીખ પહેલા ઓછામાં ઓછા એક વર્ષથી વસવાટ કરતો હોવા જોઇએ અને પોતાના નામનું રેશનકાર્ડ તે ગામેમાં ધરાવતો થઈ ગયો હોવા જોઇએ.
- (d) જે અરજદારનાં પોતાના નામે કે, વડવાઓના નામે જમીન હોય અને તે જમીનમાં અરજદારનો હીસ્સો પિયતવાળી જમીનનાં કીસ્સામાં અડધા હેકટરથી વધુરે નહીં અને બિનપિયતવાળા જમીનનાં કીસ્સામાં એક હેકટરથી વધારે નહીં હોય તેવા જમીન ધારકોને પણ ૧૦૦ ચો.વાર નો મફત પ્લોટ મળવાપાત્ર છે. આથી સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાનાં લાભાર્થીઓ પૈકીના ઉપર જણાવેલ કીસ્સામાં પણ ૧૦૦ ચો.વારનો મફત પ્લોટ મળવાપાત્ર છે.
- (e) ગ્રામીણ વિસ્તારનાં જે લાભાર્થીઓ બી.પી.એલ. યાદી હેઠળ નોંધાયેલ હોય તેવા લાભાર્થીઓને આ યોજના હેઠળ લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.

૪. યોજનાની લાભાર્થીઓને જારી કરવા બાબત.

ગ્રામ/નગર પંચાયત દ્વારા જે તે ગામનાં જરૂરીયાતવાળા કુટુંબોની માંગણી મેળવી આ અંગે એક રજીસ્ટર તૈયાર કરવું. આ માટે ગામમાં બહોળો પ્રચાર કરવો, અને નીચે મુજબની સૂચનાઓનું પાલન કરવું.

- (1) દરેક તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીને તેમના તાબાના દરેક તલાટી મંત્રીને આ યોજના અંગેની જરૂરી સમજ અને તેના અમલ પરત્વે ઘટતી તાકીદે પણ આપવી.
- (2) દરેક તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ તેમના તાલુકામાં પ્લોટ મેળવવા પાત્ર કુટુંબોની સંખ્યાનો ગામવાર આંકડો જિલ્લા પંચાયત દ્વારા સત્વરે વિકાસ કમિશનરીશ્રીને મોકલી આપવો. જિલ્લાનાં સર્વે તાલુકાઓનાં આ રીતની માહિતી એકઠી કરી, ગામવાર, તાલુકાવારની વિગનો સાથેની સંકલિત માહિતી વિકાસ કમિશનરીશ્રીને મળી જાય તે જોવા સર્વે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓની જવાબદારી રહેશે.
- (3) તાલુકાના કોઇપણ ગામમાં રાજ્ય સરકારે જાહેર કરેલ ધોરણઅનુસાર પ્લોટ મેળવવાને પાત્ર એક પણ કુટુંબનું નામ રજીસ્ટરમાં નોંધાયા વિનાનું રહી જશે તો તે અંગે સંબંધકર્તા તલાટી કમ મંત્રી અને સર્કલ ઇન્સપેક્ટરને અંગત રીતે જવાબદાર લેખવામાં આવશે અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ અરજીઓ રજીસ્ટરમાં બરાબર રીતે નોંધાયેલ છે તે મતલબનું પ્રમાણપત્ર સર્કલ ઇન્સપેક્ટર પાસેથી મેળવી લેવાનું રહેશે.

૫. યોજના નીચે કેટલી જમીન મળશે?

આ યોજના નીચે પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીને વધુમાં વધુ ૧૦૦ ચો.વાર સુધીનો પ્લોટ મફત આપવામાં આવશે. આમ છતાં જ્યાં પુરતી જમીન ઉપલબ્ધ થતી નથી તેવા કિસ્સાઓમાં ઓછી જમીનને આધારે વધારે લાભાર્થીઓ સંતોષાય તે દ્રષ્ટિએ ૧૦૦ ચો.વારથી ઓછો ૫૦ ચો.વારથી ઓછો નહીં તેટલો પ્લોટ પણ આપી શકાશે. એટલ કે જમીનની ઉપલબ્ધતાના પ્રમાણે ૫૦ થી ૧૦૦ ચો.વાર સુધીની જમીનના પ્લોટ આપી શકાશે. પરતું જ્યાં ૧૦૦ વાર.થી ઓછો પ્લોટ ફાળવવાના થાય ત્યાં જુલ્લા લેન્ડકમિટિની પુર્વ મંજુરી મેળવવાની રહેશે. વળી રસ્તા અને કોમન પ્લોટ માટે પણ યોગ્ય જગ્યા ફાળવવામાં આવશે.

૬. જમીન મેળવવાની પદ્ધતિ:-

આ યોજના હેઠળ જરૂરી જમીન નીચે પ્રમાણે પ્રાપ્ત કરી શકાશે:-

- (૧) સરકાર હસ્તકની તથા સરકારી ખરાબાની જમીન ગામતળમાં નીમ કરીને.
- (૨) પંચાયત હસ્તકની જમીન ગામતળ માટે નીમ કરીને તથા
- (૩) ખાનગી જમીન પ્રાપ્ત કરીને.

જ્યારે તની ખાનગી જમીન અનુકૂળ રહે તો તે માટે વિવિધ વિકલ્પો વિચારીને તે જમીનની માંગણી કરીએ કરવાની રહે છે. જમીન સંપાદન અધિનિયમ હેઠળ મામલતદારશ્રીએ તે માંગણી કલેક્ટરશ્રી સમક્ષ રજુ કરવાની રહે છે. આ કામ માટે ગ્રામ પંચાયત લેન એક્ઝિવેશન બોડી તરીકે કાર્યવાહી કરશે. આમ છતાં જો કોઈ ગ્રામ પંચાયત તે મુજબની કાર્યવાહી હાથ ન ધરે તો મામલતદારશ્રીએ તે અંગે માંગણી રદ કરવાની રહે છે. -

આ માટે દરેક ગ્રામ/નગર પંચાયત દ્વારા જે તે ગામના લાભાર્થીઓ પાસેથી માંગણીઓ મેળવી તેનું રજીસ્ટર તૈયાર કરવું અને તે પછી નીચે મુજબ કાર્યવાહી કરવી:-

- (૧) વિદ્યમાન ગામતળના હાલમાં ખુલ્લા પ્લોટ હોય તે તે અંગે અથવા તેની આજુબાજુની સરકાર અથવા પંચાયત હસ્તકની જમીન ખાલી પડી હોય તો તે અંગેનો કચાસ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી, મામલતદારશ્રી અને તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રીએ એક માસમાં કાઢવો.
- (૨) ગ્રામ પંચાયતો હસ્તકની ગૌચર કે એવી અન્ય જમીનો ગામતળમાં ભેળવવાની થતી હોય, તો તે માટે પંચાયતોના ઠરાવો એ જ સમયમાં ગ્રામ પંચાયતોને પ્રોત્સાહીત કરી કરાવી લેવા.
- (૩) જ્યાં ગામતળ વધારવાનો પ્રશ્ન હોય ત્યાં મામલતદાર અને તાલુકા વિકાસ અધિકારી સાથે મળી તેજ સમયમાં વિધિસરના હુકમો મેળવી લેવા, તેવી તાજબીજ કરવી. અનિવાર્ય રીતે જરૂરી હોય તો પ્રથમ ગામની નજીકમાં આવેલ પાખુ જંગલ હોય તે વિસ્તારની જરૂરપુરતી જમીન ગામતળમાં ભેળવવા માટે જંગલ વિભાગ તરફથી છુટ કરાવવા સમંતિ મેળવી લેવી.
- (૪) માંગણી મેળવી લીધા પછી વખતોવખત સરકારી નિયત કરેલ સમયમર્યાદામાં માંગણીઓનો નિકાલ થઈ શકે તેવી તૈયારી રાખવી.

૭. ખાનગી જમીન સંપાદન કરવાની કાર્યવાહીમાં થતો વિલંબ નિવારવા એક સમિતિની રચના કરવામાં આવે છે. આ સમિતિમાં ૧) જુલ્લા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી, ૨) જુલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી અને ૩) કલેક્ટરશ્રીને નીમવામાં આવે છે; આ સમિતિ (૧) ખાનગી માલીકીની જમીન સંપાદન

બાબતમાં આવી જમીનની કિમત અંગે વિચારણા કરી,આવી જમીન વાતાધારો દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાની અને જમીન સીધી ખરીદ કરવાની કરશે. (૨)આ સમિતિ ખાનગી જમીન જરૂરીયાતવાળા ગામ માટે ગ્રામ પંચાયત દીઠ રૂલ. ૧૦.૦૦ લાખ (દશ લાખ) ની મર્યાદામાં અથવા તો આ મર્યાદામાં સરકારે વખતો વખત કરેલ સુધારાની મર્યાદામાં ખરીદી કરશે. (૨/૧) આવી જમીનની કિમત જિલ્લા કક્ષાની મૂલ્યાંકન સમિતિત દ્વારા કરાવવાની રહેશે. (૩) વેચાણ કિમતમાં ઝડપ, કુલો, બાંધકામ વગેરેનો સમાવેશ થઇ જાય છે. તેથી તેની કિમત પણ રૂલ. ૧૦.૦૦ લાખ (દશ લાખ) ગામ પંચાયત દીઠ નાંણાકીય મર્યાદામાં ગણવાની રહેશે. (૪) સમિતિના નિર્ણય અનુસાર જરૂરી આદેશ અને કાર્યવાહી જીલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ કરવાની રહેશે.

c. પંચાયતોને વેસ્ટ થયેલી અગર તેમને સુપ્રત થયેલ જમીન નિયમ મુજબ હરાજુથી વેચવાનો અધિકાર છે. પરંતુ આ યોજનામાં પંચાયતોએ ૧૦૦ ટકા સરકાર આપવો જોઈએ. સબબ પંચાયતો પોતાની હસ્તકની જમીન જ્યાં સુધી મફત ખોટો આપવાની યોજના પુરી ન થાય ત્યાં સુધી હરાજુથી અગર બીજુ રીતે વેચે નહીં તેવી અપેક્ષા રાખવાવામાં આવે છે.

d. કરાજ્યાત જમીન સંપાદનની કાર્યવાહી કરવી પડે તેવા કિસ્સાઓમાં તેને સમયસર પુરી કરવા માટે નીચે મુજબની સુચનાઓ આપવામાં આવી છે.

(૧) જમીન સંપાદિત કરવા અંગેની સ્વયંપુર્ણ દરખાસ્તો જીલ્લા વિકાસ અધિકારીએ સબંધકર્તા કલેક્ટરશ્રીને મોકલી ન હોય તો તાત્કાલીક મોકલી આપવી. આવી દરખાસ્તો મોકલવા વિષે મહેસુલ વિભાગના તા:૬-૭-૧૯૬૮ના પરિપત્ર કમાંક-એલએક્યુ-૨૨૬૮-એલએ-૪માં આપેલ સુચનાઓને ચુસ્તપણે અનુસરવું. જે કિસ્સાઓમાં જમીન સંપાદનની કાર્યવાહી હાથ કરવામાં આવી હોય પરંતુ સંપુર્ણ ન થઇ હોય તેવા પ્રત્યેક કિસ્સાઓમાં કાર્યવાહી કઈ કક્ષાએ પડતર છે. તેની વિગતવાર તપાસ કરીને જીલ્લા વિકાસ અધિકારીએ સબંધકર્તા અધિકારીઓનો સંપર્ક સાધવો. જીલ્લાવિકાસ અધિકારી દ્વારા આ રીતે સંપર્ક સાધવામાં આવતા જ સબંધકર્તા અધિકારીએ તેમને સંપુર્ણ સહકાર આપી બાકી રહેલી કાર્યવાહી બનતી ત્વરાએ પુરી કરવી. સબંધીત જીલ્લા વિકાસ અધિકારીને વખતોવખત સબંધકર્તા અધિકારીઓનો સંપર્ક સાધતા રહેવું અને કાર્યવાહી ચોક્કસપણે સમયસર પુર્ણ થાય તે જોવું.

(૨) પ્રત્યેક જિલ્લા વિકાસ અધિકારી તેમના જિલ્લામાં દર માસની પંદરમી અને આખરની તારીખ સુધીમાં કુલ કેટલા કિસ્સામાં કુલ કેટલા ચોરવાર જમીન સંપાદન કરવાની છે. કેટલા કિસ્સામાં કેટલી જમીન સંપાદિત કરવામાં આવી. આ કાર્યવાહી ક્યાં તબક્કે પડતર છે. અને કેટલા કિસ્સામાં કેટલી જમીન અંગે કેટલી મુદતમાં સંપાદનની કાર્યવાહી પુરી કરવાની શક્યતા છે. તે દર્શાવતા પત્રકો નિયત કરેલ નમુના મુજબ વિકાસ કમીશરશ્રીને મોકલશે. વિકાસ કમીશરની આવા પત્રકોની માહીતી એકત્રિત કરીને સરકારશ્રીને દર મહિનાની તારીખ ઉમી અને રરમી પહેલાં અચુક મળી જાય તે રીતે રજુ કરશે.

(૩) જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી તરફથી દરખાસ્ત મળે કલેક્ટરશ્રીએ જમીન સંપાદન ધારાની કલમ-૪ નીચે જરૂરી જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરાવવા તાત્કાલીક પગલાં લેવા.

(૪) કલેક્ટરશ્રી તરફથી આવી દરખાસ્ત મળતાં જમીન સંપાદન અધિકારીએ તેમજ જમીન સંપાદનની કાર્યવાહી માટે જવાબદાર હોય તેવા તમામ અધિકારીઓએ સંપાદન અંગેની સંપુર્ણ

કાર્યવાહી મહેસુલ વિભાગના તા:૬-૭-૧૯૬૮ના પરિપત્ર કમાંક: એલએક્યુ-૨૬૮-એલએ-૪ માં સુચવેલ સમય પત્રક તેમજ અન્ય સૂચનાઓને ચુસ્તપણે અનુસરવું અને જમીનનો કળ્જો વહેલામાં વહેલી તક મળે તે માટે સતત જાગૃત પ્રયાસો કરવા.

(૫) આ અંગેની કાર્યવાહીમાં કોઇપણ જગ્યા સહે પણ વિલંબ કે ચુક થશે તો સરકાર તે માટે ગંભીર નોંધ લેશે.

(૬) આ કામ માટેની કાર્યવાહીનું તાલુકા વિકાસ અધિકારી, જીવલા વિકાસ અધિકારીશ્રી, વિકાસ કમિશનરી તેમજ કલેક્ટરશ્રીએ પણ વખતો વખત ચેકીંગ કરવું અને સબંધકર્તા અધિકારીઓ કર્મચારીઓને ચોંગ સુચના/માર્ગદર્શન આપવાં.

(૭) આ યોજનાને સબંધ છે. ત્યાં સુધી સરકારમાં તેમજ પંચાયતમાં વેસ્ટ થયેલી જમીનના નિકાલ માટેના પ્રતિબંધ જે વખતો વખત મુકાયેલ છે. તેમાં જાહેર હિત ને લક્ષ્યમાં લઈ છુટછાટ મુકી સબંધકર્તા અધિકારીઓએ માંગણી વિચારી જાહેર હિત માટે જમીનનો નિકાલ કરવો.

૧૦. સ્થળની પસંદગી:- સામાન્ય રીતે એવું ધ્યાન પર આવેલું કે હરિજન અને આદિવાસીઓને અલગ અને કેટલાંક ડિસ્સાઓમાં ગામથી દૂર પ્લોટ ફાળવવામાં આવે છે. આ કાર્યવાહી યોજનાના માળખા તેમજ સરકારની અસ્પુષ્યતા નિવારણની નિતિ સાથે સુસંગત નથી, એ દ્રષ્ટિએ હરિજન/આદીવાસી લાભાર્થીઓને પણ ગામમાં કે ગામની નજીક અન્ય કુટુંબોની સાથે જ પ્લોટ ફાળવવાના રહેશે. આ ઉપરાંત નીચાણવાળા ખાડા ટેકરાવાળી કે નદીના પટમાં તથા પાણીના પ્રવાહમાં અભિવતી જગ્યાએ પ્લોટો આપેલ હોય તો તે તપાસી જછ સારી જગ્યાએ બદલી આપવા. વિકાસ કમિશનરીની કચેરીના અધિકારીઓ જગ્યારે જગ્યારે જિલ્લાઓની મુલાકાતે જાય - ત્યારે ત્યારે આ બાબત ખાસ તપાશે અને કોઇને અન્યાય થતો નથી. તેની ખાત્રી કરે તેના પર ભાર મુકવામાં આવે છે. ઉપર મુજબ કોઇપણ હકદાર પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીને સરકારની નિતિ પ્રમાણેસારી અને સમતળ જમીન મળે તેમ કરવું તથા કોઇપણ હકદાર વ્યક્તિ ગામલોકોના વિરોધના કારણે રહી જવા ન પામે તે જોવાનું રહેશે.

૧૧. અ) જમીનના વિકાસ અંગે:- પ્લોટોની ફાળવણી કરતી વખતે એ ધ્યાનમાં રાખવાનું રહેશે કે, રસ્તાઓ, હવા, ઉજાસ અને અન્ય સગવડો વગેરે ઉપલબ્ધ થછ શકે અને મકાન તે રીતની સગવડો સાથે અને આયોજન બધ્ય બાંધવામાં આવે તે પણ જોવાનું રહેશે. આ માટે રાજ્ય સરકાર તરફથી પ્લોટ દીઠ રૂા. ૧૫૦/- નો વિકાસ ખર્ચ આપવામાં આવે છે. આમાં રસ્તા, વિજણી, પાણી તથા જમીન સમથળ કરવાના ખર્યનો સમાવેશ કરવાનો વિકાસ અંગેનો ખર્ચ એક બલોકના ધોરણે ગણવાનો રહેશે. વળી જગ્યાં પીવાલાયક પાણીની પુરતી વ્યવસ્થા ન હોય ત્યાં સ્થાનિક પરિસ્થિતિ મુજબ પાણી પુરવઠાની યોજના લાગુ પાડવાની રહેશે. પાણી પુરવઠાન યોજના અંગેનો ખર્ચ વિકાસ ગ્રાન્ટમાંથી કરવાનો રહેશે.

બ) માળખાગત સુવિધા પુરી પાડવા અંગે:- યોજનામાં સમાવિષ્ટ માળખાગત સુવિધાઓ અંગેની જોગવાએ અન્વયે નીચે મુજબની કામગીરી કરવાનું આયોજન છે.

(૧) ગામ ખાતે રાજ્ય સરકારની જુદી જુદી ગ્રામીણ આવાસન યોજનાઓ જેવી કે સરદાર આવાસ યોજના, ઇન્ડીરા આવાસ યોજના વિગેરેનાં હ્યાત કલસ્ટરને સંકુલમાં ફેરવી પ્રાથમિક સુવિધા પુરી પાડી શકાશે.

(૨) આ યોજના હેઠળ ગ્રામ્ય જીવનધોરણ ઉંચુ લાવવા માટે માળખાગત સુવિધા જેવી કે પીવાના પાણીની સુવિધા, ગારટ વ્યવસ્થા, સ્વચ્છતા, શેરીની પ્રકાશ વ્યવસ્થા, આંતરીક રસ્તાઓ, એપ્રોચ રોડ વગેરેનો સમાવેશ કરવાનો રહેશે.

(૩) એક ગામ માટે રૂપિયા પાંચ લાખની મર્યાદામાં સહાય પુરી પાડી શકાશે. અથવા તો આ મર્યાદામાં સરકારે વખતો વખત કરેલ સુધારાની મર્યાદામાં સહાય પુરી પાડી શકાશે.

(૪) સંકુલમાં ઓછામાં ઓછા ૧૫ (પંદર) આવાસનું આયોજન કરવાનું રહેશે.

૧૨. આ યોજના નીચે જમીન સંપાદન માટે તથા પ્લોટ વિકાસ માટે થનાર ખર્ચ અંદાજપત્રમાં મુખ્યસદર-૨૨૧૬ સમાજીક સુરક્ષા અને કલ્યાણ, ગ-અનુ. જાતિઓ, અનુ. આદિ જાતિઓ અને બીજા પણાત વર્ગોનું કલ્યાણ (૧) એસએચજી, ૮-ગૃહનિર્માણ-ભૂહિંદે. જેત મજરો માટે ઘરથાળનીજમીનો (૬) સહાયક ગ્રાન્ટ (ક) પંચાયતો એ સદરે પાડવાનું રહેશે.

૧૩. પ્લોટ ફાળવવાની પદ્ધતિ અને સમિતિની રચના:- લાભાર્થીઓ પાસેથી અરજીઓ મેળવ્યા પછી ઘરથાળના પ્લોટ આપવાની આ યોજના હેઠળ ફાળવવા માટેની તાલુકા લેન્ડ કમીટી તથા જિલ્લા લેન્ડ કમીટીનું બંધારણ નીચે મુજબ રાખવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.

તાલુકા લેન્ડ કમીટી:-

આ સમિતિમાં નીચે મુજબના સભ્યો રહેશે.

(૧)	તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી	અધ્યક્ષશ્રી
(૨)	મામલતદારશ્રી	સભ્યશ્રી
(૩)	તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી	સભ્યસિચચશ્રી
(૪)	જો તે તાલુકામાં સમાવિષ્ટ વિસ્તારના ધારાસભ્યશ્રી	સભ્યશ્રી
(૫)	તાલુકા પંચાયતના સમાજિક ન્યાય સમિતિના અધ્યક્ષશ્રી	સભ્યશ્રી

જિલ્લા લેન્ડ કમીટી:-

આ સમિતિમાં નીચે મુજબના સભ્યો રહેશે.

(૧)	જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી	અધ્યક્ષશ્રી
(૨)	જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી,	સભ્યસિચચશ્રી
(૩)	નિવાસી અધિક કલેકટરશ્રી	સભ્યશ્રી
(૪)	સબંધીત વિસ્તારના ધારાભ્સશ્રી	સભ્યશ્રી
(૫)	જિલ્લા પંચાયતના સમાજિક ન્યાય સમિતિના અધ્યક્ષશ્રી	સભ્યશ્રી

તાલુકા/જિલ્લા લેન્ડ કમીટીની બેઠક નિયમિત મળે અને આ બેઠકનો ચોક્કસ એજન્ડા, કોરમ અને ચોક્કસ સમય નક્કી કરવા માટે નીચે મુજબની કાર્યવાહી કરવા માટે આશી સૂચનાઓ આપવામાં આવે છે.

(૧) સમય:-

(૧)	૬૨ માસના પહેલા શનિવારે લેન્ડ કમીટીની બેઠક ફરજીયાતપણે બોલાવવાની રહેશે.
(૨)	તાલુકા લેન્ડ કમીટીના અધ્યક્ષ તરીકે તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી છે. પરતું અનિવાર્ય સંજોગોમાં જો તેઓ ગેરહાજર હોય તો સમિતિના સભ્યો પૈકી તાલુકા પંચાયતની સમાજિક ન્યાય સમિતિના ચેરમેનશ્રીની અધ્યક્ષતામાં બેઠક બોલાવવાની રહેશે.

(2) કોરમાં:-

બજે કમીટીમાં ત્રણ સભ્યો કોરમ તરીકે નક્કી કરવામાં આવે છે. જેમની હાજરીમાં બેઠક આગળ ચાલી શકશે. તાલુકા લેન્ડ કમીટીની બેઠક નિયમિત રીતે મળે તે અંગેની જવાબદારી કમીટીના સભ્યસચિવશ્રીની રહેશે. આ કમીટીની બેઠકની કાર્યવાહી નોંધ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીને સમયમર્યાદામાં મોકલવાની રહેશે.

(3) એજન્ડા:-

તાલુકા લેન્ડ કમીટીની બેઠકનો એજન્ડા નીચે મુજબનો રહેશે.

- (1) ગત બેઠકની કાર્યવાહી નોંધને બહાલી આપવી.
- (2) ગત બેઠકની કાર્યવાહી નોંધ/ગત બેઠકમાં લેવાયેલ નિર્ણયોની અમલવારીની સમીક્ષા
- (3) મફત પ્લોટ ફાળવણી માટે આવેલ નવી અરજીઓ અંગેનો નિર્ણય
- (4) તાલુકામાં પ્લોટ વિહોણા પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીઓને પ્લોટ ફાળવવા અંગેના આયોજન અંગેની કાર્યવાહની સમીક્ષા
- (5) પ્લોટ ફાળવણી તથા બાદ તેના પ્રત્યક્ષ કલ્જા અને સનદ આપવા અંગેની કામગીરીની સમીક્ષા
- (6) ગામતળમાં ફાળવવામાં આવેલ મફત પ્લોટ ઉપર નિયત સમયમર્યાદામાં આવાસોનું બાંધકામ કરવામાં અંગેલ ન હોય તેવા ખાલી રહેલ પ્લોટ અંગેની વિચારણા.
- (7) મફત પ્લોટ ફાળવણી અંગે ગામતળ વધારવા અંગેના તેમજ જમીન સંપાદન અંગેના પ્રકરણો અને તે અંગે કરવામાં આવેલ કાર્યવાહીની સમીક્ષા
- (8) ફાળવેલ પ્લોટ ઉપર મકાન બાંધકામ યોજનાની પ્રગતિ સમીક્ષા

જિલ્લા લેન્ડ કમીટી:-

જિલ્લા લેન્ડ કમીટીની બેઠક દર ત્રણ માસે નિયમિત રીતે ફરજીયાતપણે મળશે. આ કમીટીના કાર્યો નીચે પ્રમાણે રહેશે.

- (1) તાલુકા લેન્ડ કમીટીમાં થયેલ નિર્ણયોથી અસંતુષ્ટ અરજદારે જિલ્લા લેન્ડ કમીટીમાં કરેલ અપીલનો નિર્ણય કરવો.
- (2) તાલુકાવાર મંજુર કરવામાં આવેલ પ્લોટ મુજબ કલ્જા/સનદની કરવામાં આવેલ કાર્યવાહીની સમીક્ષા
- (3) મફત પ્લોટ માટે જિલ્લામાં ચાલતા ગામતળ/જમીન સંપાદનના કેસોની સમીક્ષા કરવી.
- (4) રાજ્ય સરકારની આવાસ નિર્માણને લગતી જુદી જુદી યોજનાઓની પ્રગતિ સમીક્ષા.

ઉપર જણાવ્યા મુજબ તાલુકા લેન્ડ કમીટી અને જિલ્લા લેન્ડ કમીટીની બેઠકો નિયમિત રીતે મળે તે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ અંગત ધ્યાન આપી કામગીરી કરવાની રહેશે. તેમજ આ બંને કમીટીના કાર્યોની સમીક્ષા દર મહિને જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ અયૂકપણે કરવાની રહેશે. બંને કમીટીની મીટિંગ અંગેની માહીતી/અહેવાલ પંચાયત વિભાગને તેમજ વિકાસ કમિશનની કચેરીને નિયમિત રીતે પહોંચાડવાની જવાબદારી જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીની રહેશે.

- (૧) મફત પ્લોટ મેળવવા માટે આવે તમામ અરજુઓમાં તલાટી તથા સરપંચે પોતાના અભિપ્રાયની નોંધ કરવાની રહે છે. અને તે માટેની ખરાઇ સર્કલ ઇન્સ્પેક્ટરે કરવાની રહે છે. તલાટી-સરપંચે આપેલા જે તે રીમાર્ક્સ ઉપરજ પેરેપુરા આધારા રાખીને તાલુકા લેન્ડ કમીટી અરજુ મંજુર નામંજુર કરવાનો નિર્ણય કરે છે. આ ઉપરાંત અરજદારો તરફથી અંગેવેલી અરજુઓ પાત્રતા ધરાવેછે. કે નહીં તેની ચકાસણી તાલુકા વિકાસ અધિકારીને કચેરીમાં થાય તે પછી જેમની અરજુઓ જરૂરી પાત્રતા ધરાવતી હોવાનું તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીની કચેરીની ચકાસીમાં ન જણાય તો તેવી તમામ અરજુઓ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી પોતે જોઇને, પછી તેમની ચકાસણીમાં પાત્રતા ન ધરાવતી હોય તેવી તમામ અરજુઓ પણ પાત્રતા ન ધરાવવાનાં સ્પષ્ટ કારણો સાથેની પોતાની અરજુવાર નોંધ તાલુકા લેન્ડ કમીટીની આખરી નિર્ણય માટે મુકે અને કમીટી અરજદારને બોલાવીને સાંભળ્યા પછી અરજુ અપાત્ર ગણે અને નામંજુર કરે તે દરેકને કારણ સાથે લેખિત જાણ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીની સહીથી અચૂક પોકલાય તેવી સુચના આપવામાં આવે છે.

તાલુકા સમિતિના આવા નિર્ણયની જાણ જે તે અરજદારને કર્યા પછી ૨ માસમાં જેમને અસંતોષ રહે તેઓ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીને અપીલ કરે. અને આવી અરજુઓની ચકાસણી કરી જિલ્લા વિકાસ અધિકારીઓ જિલ્લા લેન્ડ કમીટીમાં મૂકતા રહે. આવી કમીટી પણ જેમની અપીલ આવી હોય તેમને સાંભળીને આખરી નિર્ણય કરે અને અરજદારને આ નિર્ણયની જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ જાણ કરવાની રહેશે.

પ્લોટ ફાળવણી વખતે તાલુકા લેન્ડ કમીટીએ રોજડામ કર્યા પછી પ્લોટ ફાળવવાનાં રહે છે. તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ બેઠક મળ્યા પછી તાત્કાલિક પણ મીટિંગનાં બીજા દિવસ સુધીમાં તે અંગે હુકમો કરવાનાં રહેશે. તેવા હુકમો પંચનામા મુજબનાં કરવાનાં રહે છે. અને તાલુકા પંચાયતનાં રાખવામાં આવતા રજુસ્ટરમાં નોંધવાનાં રહેશે. જેઓને પ્લોટ ફાળવવામાં આવે તેવા લાભાર્થીઓ પાત્રતા નિયમનુસાર ચકાસણી કર્યા બાદજ પ્લોટ જમીનની ઉપલબ્ધતા તથા લાભાર્થીઓ જે તે સ્થળે રહે છે કે કેમ વગેરે બાબતોની પૂર્ણ ચકાસણી કરી લીધા પછી જ પ્લોટ ફાળવવા જેથી જેઓને મળવાપાત્ર ન હોય તેમને ફાળવવામાં ન આવે અને પાછળથી ફાળવણી રદ કરવાની પરિસ્થિત ઉપસ્થિત ન થાય. આ ઉપરાંત તાલુકા લેન્ડ સમિતિની દરેક બેઠકમાં તાલુકા પંચાયતમાં કેટલી અરજુંઓ આવી? અગાઉ કેટલી મંજુર કરી હતી? મંજુર થયેલ પૈકી કેટલા કીસ્સામાં પ્રત્યક્ષ કબજા સોંપાયા? કેટલા કીસ્સામાં કબજા સોંપવામાં બાકી છે? બાકી અરજુઓ, બાકી કબજા. અને બાકી સનદના કારણો ચકાસી સમીક્ષા કરવાની સત્તાપણ તાલુકા લેન્ડ સમિતિને આપવામાં આવેલ છે અને તાલુકા લેન્ડ સમિતિની બેઠક દર માસે નિયમિત બોલાવવાની જવાબદારી પણ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીની રહે છે. તેમ પણ હરાવવામાં આવેલ છે.

- (૨) ઘરથાળના મફત પ્લોટની ફાળવણીની યોજના હેઠળ અગાઉ ફાળવેલા પરતું હજ સુધી ખુલ્લા રહેતા તમામ પ્લોટની લેન્ડ કમિટીએ સમીક્ષા કરવી અને જેઓને અગાઉ ઘરથાળના પ્લોટ ફાળવ્યા છે. તે પૈકીના પત્તા કે પાત્રતા ન ધરાવતા લાભાર્થીઓના પ્લોટ બદ કરવા અને રદ

થયેલા પ્લોટો જરૂરીયાતવાળા પાત્રતાધરાવતા નવા લાભાર્થીઓને ફાળવવાની કામગીરી કરવાની રહેશે. તાલુકા કક્ષાએ લેન્ડ સમિતિ મળે ત્યારે કેટલાક ગામોમાં કે જ્યાં જુના ફાળવેલા પ્લોટ ખુલ્લા ન હોય, પરતું લાભાર્થીઓની માંગણી આવેલી હોય તો તે માટે, ગામતળમાં જમીન ઉપલબ્ધ હોય તો પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીઓને નવા પ્લોટ સરદાર પટેલ આવાસ. યોજના હેઠળ ફાળવવા કાર્યવાહી કરવી

૧૫. લાભાર્થીને ફાળવવાનાં મફત પ્લોટ અંગે નીચે મુજબની કાળજી રાખવાની રહેશે.

(૧) જમીન સમતળ અને ફાળવેલ લોકો રહી શકે તેવી છે અથવા તેવી ન હોય તો બાંધકામને લાયક કરવા પગલા લીધા છે કે બાકી છે. બાકી હોય તો તેની પુરી વિગતો જગ્યા બદલવાનું જરૂરી હોય તો તેમ કરવાનું થશે.

(૨) ગામવાર આપેલ પ્લોટનો એકંદર લે-આઉટ અને દરકે પ્લોટ તેમા આવતા લે-આઉટ પ્લાન ખરેખર સ્થળ સ્થિતી પ્રમાણે તૈયાર કરાયેલ છે? આવા લે-આઉટની એક નકલ ગ્રામ પંચાયત પાસે અને એક નકલ તાલુકા પંચાયત પાસે હોવી જરૂરી છે.આવી યોજનામાં અનુસૂચિત જાતિ/જનજાતિનાં કુટુંબોને અતિગ પાડવામાં ન આવે તેની ખાતરી કરવી અનિવાર્ય રીતે આવશ્યક છે.

(૩) ફાળવેલ પ્લોટની ખરેખર માપણી કરી, સ્થળ સ્થિતી ચકાસેલ છે કે કેમ,

(૪) સનદ આપેલ છે કે કેમ,

(૫) દરેક ગામે આસામીવાર ફાળવેલ પ્લોટનું રજિસ્ટર અને તેની સનદ અને હુકમોની નકલ રાખેલ છે? તાલુકા કક્ષાએ ગ્રામવાર ફાળવેલ પ્લોટનું રજિસ્ટર અને હુકમોની ફાઇલ વ્યવસ્થીત અને અધ્યતન રાખેલ છે?

(૬) આપેલ પ્લોટ મકાન બાંધકામ લાયક ન હોય અને નવા પ્લોટ આપવાની જરૂરીયાત હોય તેવા કીસામાં બીજી જમીન ઉપર નવા પ્લોટ આપવા ગામવાર સંપૂર્ણ વિગતો તાલુકા પંચાયતે, જિલ્લા પંચાયતને મોકલવી.અને ગ્રામવાર આવા પ્રશ્નો ઉકેલવા તાલુકા સમિતિ અને જિલ્લા સમિતિ ઝડપી કાર્યવાહી કરી અને માસિક અવલોકન કરે.

૧૬. પ્લોટ ફાળવવામાં અગ્રતાકમ

આ યોજનાનો લાભ લેનાર લાભાર્થીઓની આવેલ અરજીઓને જે તે ગામની જમીન ઉપલબ્ધતા ધ્યાને લઈ નીચે મુજબ અગ્રતાકમ આપી તાલુકા લેન્ડ કમીટી પ્લોટ ફાળવશે.

(૧) આદીવાસી

(૨) હરિજન અને

(૩) અન્ય પદ્ધત વગ્નો.

ઉપર પ્રમાણે અગ્રતાકમ નક્કી કર્યા બાદ નીચે મુજબના લાભાર્થીઓને પસંદગી આપવાની રહેશે.

(૧) જેઓની પાસે મકાન નથી અને રહેણાંકની મુશ્કેલી અનુભવતા હોય તેઓને પ્રથમ પસંદગી.

(૨) ત્યારબાદ, અન્યને પંદગી આપવાની રહે છે.

૧૭. પ્લોટ ફાળવણીની શરતો અને બોલીઓ.

(૧) જિલ્લા વિકાસ અધિકારીની પરવાનગી વગર પ્લોટ કે તેનો કોઇ ભાગ તબદીલ થઈ શકશે નહીં.

(૨) પ્લોટ ઉપર બે વર્ષમાં મકાન બાંધકામ કરવાનું રહેશે.

- (3) બીનભેતી અંગેનો વેરો પ્લોટ ફાળવવા સુધીનો આપવાનો રહેશે.
- (4) પ્લોટ ખુલ્લા કે તે પર કરેલ બાંધકામ કોઇને ભાડે આપી શકશે નહીં.
- (૫) જે છસમોને પ્લોટ ફાળવેલ હોય તેઓએ તે પર બાંધકામ કરવા માટે લોન મેળવવા જતે જ વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે. અથવા તેઓએ પોતે બાંધવાનો રહેશે.
- (૬) પ્લોટ ફાળવણી થયા બાદ તે અંગેની સનદ અને કરારનામું તથા માલિકી હક્ક માટે તુર્ત જ આપવાનો રહેશે.જેમા સ્પષ્ટ પણે જણાવવાનું રહેશે કે તે પ્લોટ વેચી શકશે નહીં.ગીરો મૂકી શકશે નહીં અથવા તો તેના હક્કો કોઇને તબદીલ કરી શકશે નહીં.

૧૮. કબજા અને સનદ આપવા બાબત:-

- (૧) આ યોજના અન્બયે પ્લોટ મેળવવા માટે જે અરજીઓ મળી હોય તે પછીના મહીનામાં જે તે ગામની મુલાકાત લઈ સંબંધકર્તા સર્કલ ઇન્સપેક્ટરે ૧૦૦ ચો.વાર માટેની જમીનનો સ્કેચ બનાવી તેમા પ્લોટ તૈયાર કરી દાંડીઓ નખાવી દેવી તેમજ પ્લોટ નંબર સહિતની નામ વિનાની સનદો તૈયાર કરવી.અને તે પછીના મહીનામાં જે તે ગામે તાલુકા કમીટીએ જઇને નિયમાનુસાર પ્લોટની ફાળવણી કરવી અને નામ વગરની જે કોરી સનદો તૈયાર કરી હોય તેમા પ્લોટ ધારણ કરનારનું નામ ભરી સ્થળ ઉપર જ વહેંચણી કરી પ્રત્યક્ષ.કબજો સનંદ સાથે લાભાર્થીઓને આપી દેવો.આ કામગીરીમાં ખાસ કારણ સિવાય ઢીલ થશે તો સંબંધિત તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીને અંગત રીતે જવાબદાર ગણી તેમની સામે કડક પગલા લેવાનાં રહેશે.
- (૨) ભારત સરકારે છફી પંચવર્ષીય યોજનામાં સ્વી-કલ્યાણ કાર્યક્રમને પ્રાધાન્ય આપેલ તેને લક્ષમાં લેતા સનદ એક જ વ્યક્તિને નામે ન આપતા સંયુક્ત નામે એટલે કે પતિ-પત્નિના નામે સંયુક્ત આપવી. આ યોજના હેઠળ જે લાભાર્થી ના નામે આવાસ- સનદ આપવામાં આવે છે. તેજ લાભાર્થી છે કે કેમ તેની ખરાઇ થઈ શકે તે માટે યોજનાના લાભાર્થીને જે સનદ આપવામાં આવે છે. તે સનંદ પતિ-પત્નિનાનામે લેમીનેશન કરેલ ફોટો સાથે આપવાનું દરખાસ્ત ન આવેલ હોવાથી કબજા સૌંપવામાં આવતા નથી.આ બાબત નિવારવા જણાવવાનું કે જો ગામતળ ઉપલબ્ધ હોય અને પ્લોટ મંજુર કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે આવા પ્લોટનાં કબજા લાભાર્થીઓને તાત્કાલિક સૌંપવાની જવાબદારી તલાટી-કમ-મંત્રી તેમજ સર્કલ ઇન્સપેક્ટરની રહેશે.તેમ છતા પ્લોટ મંજુર થાય અને પ્રત્યક્ષ કબજા માટેની દરખાસ્ત મંગાવવી અનિવાર્ય હોય તો તેવી દરખાસ્ત સર્કલ ઇન્સપેક્ટરે તાલુકા પંચાયતમાં પ્લોટ મંજુર થયાનાં એક અઠવાડીયામાં કરવાની રહેશે.દરખાસ્તની બાબતમાં આ સમય મર્યાદામાં ચુક થશે તેવા પ્રસંગે જે તે સર્કલ ઇન્સપેક્ટરની જવાબદારી નક્કી કરવામાં આવશે.

૧૯ - પ્લોટોનું ફાળવણીમાં પારદર્શકતા:-

મફત ધરથાળના પ્લોટોની ફાળવણીમાં અને આ પ્લોટો ઉપર આવાસો બાંધવા માટે ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુદુંબોને સહાય આપવામાં અનિયિમતતાઓ, ગેરરીતીઓ થતી હોવાની ઘણી ફરીયાદો મળે છે. ગરીબમાં ગરીબ જેવા ગરીબી રેખા હેઠળના લાભાર્થીઓને પ્લોટ-સહાય માટેની

મંજુરી મળતી નથી. પરંતુ સારી પરિસ્થિતી ધરાવતાને લાભ મળી જાય છે. તેવી ફરીયાદો પણ મળે છે. આવી ફરીયાદોને નિવારવા માટે પ્લોટ ફાળવણી અને લાભાર્થીની પસંદગી પારદર્શકતાથી થાય તે અંગે સરકારશી ભાર મુકે છે. અગાઉ ખોટી રીતે અપાયેલ અથવા અન્ય રીતે ૨૬ થવા પાત્ર પ્લોટો જણાય તો આવા પ્લોટોની ફાળવણી ૨૬ કર્ચ બાદ નવેસરથી પાત્રતા ધરાવતી વ્યક્તિઓને પ્લોટની ફાળવણી કરવા અંગેની સૂચના આપવામાંઆવેલ છે. આ કામગીરી હાથ ધરતી વખતે પારદર્શકતા જળવાય તે માટે પ્લોટ ફાળવણીના કાર્યક્રમ અંગે જિલ્લા / તાલુકા અને ગામમાં બહોળી પ્રસિદ્ધ આપવાનું ઠરાવવામાં આવે છે. કે જેથી પાત્રતા ધરાવતી વ્યક્તિઓ આ માટે નક્કી કરેલ સમયમર્યાદામાં સબંધીત ગ્રામ પંચાયતના તલાટી-કમ-મંત્રી / સરપંચશ્રીનેનેનિયત કરેલ અરજી ફોર્મમાં અરજી કરી શકે. ખોટી માહીતી આપી પ્લોટ ફાળવણી માટે અરજી કરે તો ઝોજદારી ગુણો બને છે. અને કાદેરસરના પગલાં લઇ શકશે તે કબુલ મંજુર છે. તેવી બાંધંગરી પણ અરજી કરનાર પાસેથી લેવાની રહેશે. આવી અરજીઓ ગોકુલ ગામ યોજના હેઠળ નક્કી થયેલ કમિટી મારફત ચકાસણી કરાવી પસંદગી/નાપસંદગીના અભિપ્રાયસાથે ગ્રામસભાને રજુ કરવી અને ગ્રામસભાએ પ્લોટો અંગે અને લાભાર્થીની પસંદગી અંગે જે ભલામણો કરી હોય તેના પ્રોસીડીંગ સાથે તાલુકા વિકાસ અધિકારીને મોકલી આપવી. ગ્રામસભાની મંજુરીનો ઠરાવ મેળવ્યા પહેલા અરજીઓ તાલુકા લેન્ડ કમિટીમાં રજુ કરવી નહીં. ત્યારબાદ તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ આવી રીતે ચકાસાયેલ અરજીઓને લેન્ડ કમિટી સમક્ષ યોગ્ય નિર્ણય અથે મુકવી. જે કિસ્સામાં ધરથાળની જમીન ઉપલબ્ધ ન હોય અને અન્ય રીતે જમીન મેળવવાની કાર્યવાહી ચાલુ હોય તેવા કિસ્સા બાકી રખીને તાલુકા લેન્ડ કમિટી ગ્રામ કક્ષાએથી મળેલ પસંદગી ચાદી ઉપર યોગ્ય નિર્ણય લેશે. પ્લોટ ફાળવણી અંગે નિર્ણય થયા બાદ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી દ્વારા ફાળવણીએંગેના જે હુકમો કરવામાં આવે તેનું અમલીકરણ યોગ્ય રીતે થાય અને પસંદ થયેલ લાભાર્થીઓને નક્કી કરેલ સેમયમર્યાદામાં પ્લોટોનો કબજો અને સનંદ્ધો અપાય તે જોવાનું રહેશે. આ માટેની જરૂરી કાર્યવાહી પારદર્શક રીતે પૂર્ણ થાય તે જોવાની જવાબદારી જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએંગેની રહેશે.

સરદાર પટેલ આવાસ યોજના:-

સરદાર પટેલ આવાસ યોજના

મફત પ્લોટ ફાળવણીની યોજના અને મકાન બાંધકામ સહાયની યોજના એ બંને યોજનાઓને સંકલિત કરીને નવમી પંચવર્ષીય યોજનાના ભાગ રૂપે ૧૦૦ ટકા રાજ્ય સરકારની સહાયથી ભારત સરકારની ઇન્દીરા આવાસ યોજનાના ધોરણે જ મફત પ્લોટ, મફત ધર " તે સૂત્ર અંતગર્ત વંચાણે લીધેલ સંદર્ભ-(૧) થી નવી આવાસ યોજના " સરદાર પટેલ આવાસ યોજના " ના ઠરાવથી રાજ્યમાં અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાનું માળખુ, વિવિધ જોગવાઇઓ અને કાર્યરીતિ વગેરે નીચે મુજબ રહેશે.

૨૦. યોજનાની અમલવારી:-

૧. સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાનો અમલ પંચાયત, ગ્રામ ગૃહનિર્માણ અને ગ્રામવિકાસ વિભાગ, તેમજ વિકાસ કમિશનરશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ જીલ્લા / તાલુકા પંચાયત / એજન્સી મારફત કરવાનો રહેશે. પંચાયત એજન્સી એટલે યથાપ્રસંગ ગ્રામ પંચાયત અથવા જીલ્લા પંચાયત એમ

- સમજવું. આ યોજના હેઠળ મકાન બાંધકામની જીલ્લા પંચાયત કોઇપણ પંચાયતને સોંપી શકશે અથવા પોતે હાથ ધરી શકશે. વળી ધરથાળની કામગીરી માટે જે મહેકમ મંજુર કરવામાં આવેલ છે. તે પાસેથી આ યોજના માટેની તમામ કામગીરી લેવાની રહેશે. આ કામ કાળજીપૂર્વક અને જવાબદારીપૂર્વક થાય અને એ મહેકમનો બીજુ કોઈ કામગીરીમાં ઉપયોગ ન થાય તેવી વ્યવસ્થા જીલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયતે કરવાની રહેશે.
૨. સરકારશીની આ યોજનાની ચોક્કસ અને યોગ્ય અમલવારી થાય તે ઘણું મહત્વનું છે. આથી યોજનના મકાનો મજબુત, ટકાઉ અને ઉંચી ગુણવત્તાવાળા બને અને જરૂરીયાતમંદ પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીઓ આ યોજનાની વંચિત ન રહે તે હેતુથી જીલ્લા પંચાયતોના ટેકનીકલ સ્ટાફ તેમજ વહીવટી સ્ટાફ બંને જરૂરીયાત મુજબ કોઇપણ વધારાની મહનતાણા કે ચાર્જ સિવાય આ યોજનાના કામ માટે ફાળવવાના રહેશે. જીલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી જયારે તેમના રાત્રી રોકાણ કે ફેરણાપ્રવાસ દરમ્યાન પ્રસંગે તાલુકાના કોઇપણ ગામે જાય ત્યારે આ યોજના હેઠળ બનતા મકાનોની તેમણે અવશ્ય મુલાકાત લેવાની રહેશે.
૩. આ યોજના હેઠળ લાભાર્થીઓની અરજીઓની ચકાસણી તલાટી અને સર્કલ ઇન્સ્પેક્ટરશ્રી તેમજ તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ અવશ્ય કરવાની રહેશે. આ ઠરાવની શરતો મુજબ અરજી મંજુર રીને લાભાર્થીને તેની દેખીત જાણ સીધી કરવાની રહેશે.
૪. ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં વસતા ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબોને ૧૦૦ ટકા સરકારી સહાયથી રહેણાંકના મકાનનો સહારો મળી શકે તેમજ ગરીબ લાભાર્થીને પોતાનું મકાન હોવાનો અહેસાસ થાય તેવો આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે. આ યોજના સાચા લાભાર્થી લાભથી વંચિત ન રહે અને અમલ વધુ ઝડપી થાય તે જોવું અત્યંત જરૂરી બને છે. આથી આ કાર્યક્રમને લગતા માસિક પ્રગતિ અહેવાલો જીલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓને વિકાસ કમિશનરશ્રીને તથા વિકાસ કમિશનરશ્રીએ રજ્ય સરકારને સમયમર્યાદામાં મોકલવાના રહેશે.
૨૧. લાભાર્થીની પસંદગી:-
- ગ્રામ વિસ્તારમાં રહેતા ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા ધરવિહોણા ગરીબી રેખા હેઠળની ચાઈમાં નોંધાયેલ ૦ થી ૨૦ આંક વાળા કુટુંબોને આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે.
- (૧) ૧૦૦ ચો.વા.ના મફત ધરથાળના પ્લોટ ફાળવેલા હોય તેવા અનુસંધિત જાતિ / જનજાતિના લાભાર્થીઓની પ્લોટ ફાળવણી કમાનુસાર પ્રથમ પસંદગી કરવાની રહેશે. અને ત્યારબાદ અન્ય લાભાર્થીઓને પસંદગી કરવાની રહેશે.
- (૨) જે લાભાર્થી પાસે ધરથાળનો પ્લોટ ન હોય પણ તેની પોતાની માલિકીનો પ્લોટ હોય તો તેના ઉપર બાંધકામ કરવા આ યોજના હેઠળ સમાવેશ કરી શકશે.
- (૩) તાઃ ૬/૭/૮૧ ના ઠરાવની જોગવાઈ મુજબ જે અરજદાર પર્તાની ઝેતીની જમીન ધરાવતા હોય અને તેઓનો બી.પી.એલ.માં સમાવેશ થયેલો હોય તેઓ જો તેમની માલિકીની ઝેતીની જમીનમાં મકાન બનાવવા માંગતા હોય તો તેઓને સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાનો લાભ આપવા આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

- (૪) ૧૦૦ ચો.વાની મફત ગાળાની યોજના તથા સરદાર પટેલ આવાસ યોજનામાં ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબોમાંથી લાભાર્થીની પસંદગી કરવામાંઆવે છે. તેમાં "વિધવા", તેમજ "ત્યક્તા" સ્ત્રી લાભાર્થીઓને પણ અગ્રતાના ધોરણે સમાવેશ કરવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે. તેમજ સાથોસાથ અનુસૂચિત જાતિ / અનુસૂચિતજનજાતિ અને અન્ય પછાત વર્ગોમાં જે વ્યક્તિ "અપંગ" હોય તેમને પણ ૧૦૦ ચો.વારના મફત પ્લોટ અને ત્યારબાદ મકાનો બનાવી આપવામાં અગ્રતા આપવાનું પણ આથી ઠરાવવામાં આવે છે.
૨૨. ચુનીટ કોસ્ટ:-
- (૧) વંચાણે લીધેલ સંદર્ભ-(૫) ના ઠરાવ મુજબ થી સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળના આવાસોની બાંધકામની રકમ રૂ.૫૪,૫૦૦/- રાખી રાજ્ય સરકારની સહાયની રકમ રૂ.૪૫,૦૦૦/- તથા આવાસના શ્રમજાળ તરીકે રૂ.૭૦૦૦/- અને રૂ.૨૨૦૦/- ટોઇલેટ બ્લોકના અને બાકીની રકમ રૂ.૩૦૦/- લાભાર્થીના શ્રમજાળ તરીકે લેવાનું ઠરાવવામાં આવેલ છે.
- (૨) સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના લાભાર્થીએ તેમના મકાનના બાંધકામમાં બિનકુશળ મજૂરી પેટે શ્રમજાળો ફરજીયાતપણે આપવાનો રહેશે. બિનકુશળ મજૂરીમાં મકાનના પાયાનું ખોડકામ, મકાનને પાણી છંટકાવ પુરાણ તેમજ ઓટલાનું પુરાણ વગેરે કામનો સમાવેશ થશે. લાભાર્થી પાસેથી પોતે શ્રમજાળો આપવા સહંમત છે. તે મતલબની લેખિત સહમતિ તેમની પાસેથી બાંધકામ શરૂ કરતાં પહેલા મેળવવાની રહેશે. જો કોઈ લાભાર્થી આપવા ઇચ્છા ન દર્શાવે અને લેખિત સહમતિ ન આપે તેવા કિસ્સામાં તેમના મકાન સહાય નામંજૂર કરવાની રહેશે. આવી સહાય નિયમ અનુસાર અન્ય લાભાર્થીને મંજૂર કરી શકશે.
- (૩) ૦ થી ૨૦ આંક ધરાવતા બી.પી.એલ. લાભાર્થીઓને નિર્મળ ભારત અભિયાન કાર્યક્રમ અંતર્ગત ટોયલેટ બ્લોક માટે રૂ.૧૨૦૦૦/- વધારાની સહાય આપી શકશે.
- (૪) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળના મકાનો ઉપર જણાવેલ નિયત થયા મુજબની ચુનિટ કોસ્ટની રકમમાં જ તૈયાર થાય તેની તકેદારી રાખવાની રહેશે.
- (૫) ફાળવણી અંગેનો હકક / દાવો રદ કરવા અંગે.
- વક્ત ઓર્ડર આપતા પહેલા જો કોઈ લાભાર્થી કુટુંબ અપાત્ર જણાય અથવા સ્થળાંતરિત થાય અથવા એક વ્યક્તિ કુટુંબજાળ વ્યક્તિ અવસાન પામે અથવા લાભાર્થી કુટુંબ આવાસનો લાભ લેવા લેખિતમાં ચસંમતિ દર્શાવે તો એવા લાભાર્થી કુટુંબના ફાળવણી અંગેનો હક / દાવો રદ કરવા સંબંધિત તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ , જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીને દરખાસ્ત મોકલવાની રહેશે. જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ યોગ્ય ચકાસણી પછી નિર્ણય કરવાનો રહેશે.
- (૬) સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનના બાંધકામ માટે સહાયની રકમ કમશઃ ત્રણ તબક્કે ચુકવવાની રહેશે. એડવાન્સ તથા પ્લીથ લેવલ બાંધકામ માટે સહાય રકમ રૂ.૨૧૦૦૦/- પ્રથમ હપ્તા પેટે ચુકવવાની રહેશે. ત્યારબાદ મકાનના લીન્ટલ લેવલ સુધીનું બાંધકામ પૂર્ણ થયેથી સહાય રકમ રૂ.૧૫૦૦૦/-બીજા હપ્તા પેટે ચુકવવાની રહેશે. તેવી જ રીતે મકાનનું બાંધકામ પૂર્ણ થયા બાદ કમ્પ્લીશન સર્ટીફીકેટના આધારે બાકીની સહાય રકમ રૂ.૬૦૦૦/- છેલ્લા હપ્તા પેટે તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીની ચકાસણી બાદ ચુકવવાની રહેશે. વધુમાં આ યોજનાના

મકાનો માટે તબક્કવાર નિયત થયેલ તાંત્રિક ચકાસણી કર્યા બાદ જ અને તે મતલબનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યા બાદ જ સહાયની રકમ ચુકવવાની રહેશે.

૨૩. આવાસોની ભૂકુપ પ્રતિકારક ડીઝાઇન અપનાવવા બાબત:-

તા: ૨૬/૧/૨૦૦૧ ના રોજ ગુજરાતમાં વિનાશક ધરતીકુપથી રાજ્યના કેટલાંક જીલ્લાઓમાં મકાનો સંપુર્ણપણે નાશ પામેલ છે. તેમજ વ્યાપક પ્રમાણમાં નુકશાન થવા પામેલ છે. આથી સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ બાંધવામાં આવનાર મકાનો ધરતીકુપ સામે ટકી શકે તેવા બનાવવાનું આવશ્યક છે. સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ હવે બાંધવામાં આવનાર મકાનોની વિગતો નીચે મુજબ રહેશે.

- (૧) પ્લીન્થ એરીયા: લાભાર્થીએ જાતે ૨૦ ચો.મી. જેટલી પ્લીન્થ ધરાવતું પાકું ટકાઉ અને ભૂકુપ પ્રતિરોધક આવાસ બાંધવાનું રહેશે. ૨૦ ચો.મી.થી ઔછી પ્લીન્થ એરીયા ધરાવતા મકાન બાંધકામ માટે લાભ સહાય ચુકવવામાં આવશે નહીં. આવાસની લંબાઈ ૫.૫૫ મી. (૧૮½ ફૂટ) પહોળાઈ ૩.૬૦ મી. (૧૨ ફૂટ) (બહારથી બહાર) તથાઉંચાઈ ૨.૭૫ મી. (૮ ફૂટ) ની રાખવાની રહેશે.
- (૨) પાયો:- આવાસનો પાયો ઓછામાં ઓછો ૦.૬૦ મી. (૩ ફૂટ) નો કરવાનો રહેશે. ઇંટોનું ચણતર કરતા પહેલા નાચાઈ ૧:૫:૧૦ (સીમેન્ટ:મેટલ:રેટી) નુ રોડ કોંક્રીટ ૭૫ સેમી. (૨ ½ ફૂટ)ની પહોળાઈનું કરવાનું રહેશે.
- (૩) પ્લીન્થ:- ઇન્દીરા આવાસ યોજનામાં આવાસ બાંધકામ પ્લીન્થ બનાવવું જરૂરી છે, પ્લીન્થ વગરના મકાન બાંધકામ માટે લાભ સહાય ચુકવવામાં આવશે નહીં. પ્લીન્થ લેવલે કોંક્રીટ બેન્ડ (કોપીંગ) ૧૦ સે.મી. સળીયા સાથે ભરવાનું રહેશે.
- (૪) દિવાલા:- મકાન દિવાલોનું ચણતર કામ પાકી ઇંટોનું ૨૩ સે.મી. (૮ ઇંચ) જાડાઈ સાથેનું ૧:૬ ના પ્રમાણમાં સિમેન્ટ : રેતીના માલથી કરવાનું રહેશે.
- (૫) દિવાલ જોઇન્ટ:- L (એલ) આકારની દિવાલ કે 'A' (ટી) આકારની દિવાલમાં ખુણામાં મધ્યમાં ઉભા સળીયો રાખી આજુબાજુ ૪.૫૦ ઇન્ચની જગ્યામાં ૧:૩ ના પ્રમાણમાં સિમેન્ટ : રેતીનો માલ ભરવાના રહેશે. 'L' (એલ) આકારની દિવાલ અને 'A' (ટી) આકારની દિવાલોમાં બારીના સીલ લેવલે એટલે કે નીચેના ભાગ 'P' (યુ) આકારના ૦.૬૦ મી. લંબાઈના સળીયા, ચણતર કરતી વખતે મુકવા જેને ૧:૩ ના પ્રમાણમાં સિમેન્ટ : રેતીનો માલ ભરવાના રહેશે.
- (૬) છતા:- આવાસ છત સપાય ધાબાવાળી રાખવાની રહેશે. અથવા લોખંડની એંગલ ડીઝાઇન મુજબ વાપરી મેગલોરી નજીયા વાપરવાના રહેશે. અથવા લોખંડની એંગલ ડીઝાઇન મુજબ વાપરી ગેલ્વેનાઇઝ પતરા (૦.૮૦ મી.મી. જાડીના) વાપરવાના રહેશે. એંગલ-નજીયા અથવા એંગલ-ગેલ્વેનાઇઝ પતરા વાપરવામાં આવે તેવા સંજોગોમાં સાઇડ દીવાલની ઉંચાઈ ૨.૦ મીટર તથા વચ્ચેની દિવાલની ઉંચાઈ ૨.૭ મીટર રાખવાની રહેશે. અને ૦.૩૦ મી (૧ ફૂટ) ઉંચાઈની સફીલ બનાવવાની રહેશે.
- (૭) રસોડુઃ:- આવાસમાં આગળ એક ઓરડી ૩.૨૭ x ૩.૧૪ મી. રાખવાની રહેશે. સાથે એક રસોડ ૩.૧૪ x ૧.૮૨ મી. રાખવાનું રહેશે.
- (૮) નિર્ધમ ચુલો:- ઇન્દીરા આવાસ યોજનામાં નિર્ધમ ચુલો ફરજીયાત બેસાડવાનો રહેશે.

- (૮) ઓટલો:- આવાસોમાં આગળના ભાગમાં ૩.૬૦ મી. x ૧૦૦ મી. લંબાઈ x પહોળાઇનો ઓટલો બનાવવાનો રહેશે.
- (૯૦) શૌચાલય:- આવાસમાં પાછળના ભાગમાં ૦૬૦ મી x ૦.૬૦ મી. (૩ ફુટ x ૩ ફુટ) લંબાઈ x પહોળાઇનું શૌચાલય ફરજીયાત બનાવવાનું રહેશે.
- (૯૧) બોયતળીયું:- આવાસનું બોયતળીયું આઇ.પી.એસ. પ્રકારનું કરવાનું રહેશે.
- (૯૨) બારી-બારણા:- આવાસમાં આગળના ભાગમાં ૧.૮૦ x ૦.૬૦ મી (૬ ફુટ x ૬ ફુટ) ઉંચાઈ x પહોળાઇનો, એક દરવાજો જેનો ઉપરના ભાગ બારી તરીકે પણ ઉપયોગમાં લઈ શકાય તથા ૧.૦૫ x ૦.૭૫ મી. (૩૧/૨ x ૨૧/૨૦ ફુટ) ઉંચાઈ x પહોળાઇની બે બારીઓ નક્કી કરેલ ડીઝાઇન મુજબની દીવાલની મધ્યમાં અથવા ખુણાથી ઓછા માં ઓછા ૧૫ ઇન્ચ(૧૧/૪ ફુટ) અંતરે મુકવાનાં રહેશે.
- (૯૩) પ્લાસ્ટર અને વાઇટવોશ: મકાનની અંદર અને બહારની બાજુમાં ૧૦:૪ નાં પ્રમાણમાં સીમેન્ટ:રેતીનાં માલથી પ્લાસ્ટર કરવાનું રહેશે. તથા તેના ઉપર કળી ચુનાનો વાઇટવોશ કરવાનો રહેશે.
- (૯૪) તાંત્રીક માર્ગદર્શન: પાયાનું બાંધકામ, કોકીટ, સળીયા, સેન્ટ્રીંગ, સ્લેબ ભરાઇનું કામ વિગેરે માટે અધિકૃત કરેલ તાંત્રીક કર્મચારીનું માર્ગદર્શન મેળવી લેવાનું રહેશે.
- (૯૫) મકાન બાંધકામ સમયમર્યાદા: વર્કઓર્ડર મળેથી ૧૫ અઠવાડીયામાં મકાન બાંધકામ પૂર્ણ કરવાનું રહેશે.
- (૯૬) આ સિવાય મકાનમાં નીચે જણાવેલ ભૂકંપ પ્રતિકારક કામો કરવાના રહેશે.

(અ) સાઇસ્મિક ઝોન-૩ તથા ૪ માટે

- (૧) પ્લીથ લેવલે આડો આર.સી.સી. બેન્ડ ૭.૫ સે.મી. જાડાઇનો.
- (૨) લીન્ટલ લેવલે આર.સી.સી. લીન્ટલ બેન્ડ ૭.૫ સે.મી. જાડાઇનો.
- (૩) મકાનના ખૂણા ઉપર તથા ટી-જંકશન ઉપર ઉભા લોખંડના ૧૦ મી.મી. વ્યાસના સળીયા મુકવાના રહેશે.

(બ) સાઇસ્મિક ઝોન-૫ માટે

જગ્યારે સાઇસ્મિક ઝોન-૫ ના વિસ્તારમાં (કચ્છ જિલ્લો) માં મકાનો બનાવવા માટે ઉપરોક્ત (અ)માં દર્શાવેલ ત્રણ કામો ઉપરાંત વધારાના નીચે મુજબના ભૂકંપ પ્રતિકારક કામો કરવાના રહેશે.

- (૧) બારી દરવાજાના ઓપનિંગની આજુબાજુ લોખંડના સળીયા મુકી મજબુતાઇનું કામ કરવાનું રહેશે.
- (૨) સીલ લેવલે ખુણા તથા ટી જંકશનની દિવાલો ઉપર યુ અંકારના સળીયા ૦.૬૦ મીટર લંબાઈના ૧:૩ સીમેન્ટ રેતીના કેલથી ભરીને મુકવાના રહેશે.
- (૩) ચણતરનું કામ સીમેન્ટ રેતી કેલ (૧:૬) ને બદલે (૧:૪) માં કરવાનું રહેશે.

૨૪. બાંધકામ ચકાસણી

સરદાર આવાસ યોજનાનાં અમલીકરણમાં સરળીકરણ અને એકસુત્રતા હેતુથી બાંધકામ ચકાસણી માટે નીચે મુજબના તબક્કાઓ નક્કી કરવામાં આવેલ છે.

અ.નં	બાંધકામનો તબક્કો	ચકાસણીની જવાબદારી સોંપેલ કર્મચારીશ્રી / અધિકારીશ્રી
૧	૨	૩
૧	કામ શરૂ થવા અંગે ચકાસણી	તલાટી સહ મંત્રી
૨	જીવન્ય લેવલ સુધી બાંધકામ	તલાટી સહ મંત્રી
૩	લીન્ટલ લેવલ સુધી બાંધકામ	અધિક મદદનીશ ઈજનેર
૪	બાંધકામ પુર્ણ થવા અંગે ચકાસણી	તલાટી સહ મંત્રી અને અધિક મદદનીશ ઈજનેર

- ૧) ચકાસણીની જવાબદારી સોંપેલ કર્મચારીશ્રી/ અધિકારીશ્રીઓએ નિયમિતરીતે સ્થળ મુલાકાત લઈ બાંધકામ ચકાસણી રીપોર્ટીંગ કરવાનું રહેશે. સરદાર આવાસ યોજના અમલીકરણમાં બાંધકામના તબક્કાવાર ચકાસણીને ઘણુંજ મહત્વ છે. બાંધકામના તબક્કાવાર ચકાસણીમાં અને રીપોર્ટીંગમાં જો કોઇ ક્ષતિ જણાય, ખોડું રીપોર્ટીંગ કરવામાં આવે કે પ્રત્યક્ષ સ્થળ મુલાકાત લીધા સિવાય રીપોર્ટીંગ કરવામાં આવે તો આવા કિસ્સામાં ચકાસણીની જવાબદારી સોંપેલ કર્મચારી/ અધિકારીની જવાબદારી નક્કી કરી ભારે શિક્ષાના પગલા લેવાના રહેશે.
- ૨) સરદાર આવાસમાં નિર્ધમ ચુલા અને આરોગ્યપ્રદ શૌચાલય હોવું જોઈએ આવાસ બાંધકામના છેલ્લા તબક્કાની ચકાસણી કરતી વખતે અને લાભ સહાયના છેલ્લા હપ્તાનું ચુકવણું કરતી વખતે જવાબદારી સોંપેલ કર્મચારી/અધિકારીશ્રીઓએ આં બાબતનું ખાસ ધ્યાન રાખવાનું રહેશે.

૨૫. પુર્ણ થયેલ આવાસના લાભાર્થી કુટુંબ સાથે ઝોટા:-

યોજનાકીય કામ પુર્ણ થયા પછી મોનીટરીંગ અને ડોક્યુમેન્ટેશનના ભાગરૂપે કામનો ઝોટો રેકર્ડમાં રાખવો જરૂરી છે. તલાટી સહ મંત્રીશ્રીએ બાંધકામનાન છેલ્લા તબક્કાના ચકાસણી કામની મુલાકાત સમયે પુર્ણ થયેલ સરદાર આવાસના લાભાર્થી કુટુંબસાથે ઝોટો પાડી લેવાનો રહેશે. છેલ્લા તબક્કાના ચકાસણી રીપોર્ટ સાથે પુર્ણ થયેલ સરદાર આવાસના લાભાર્થી કુટુંબસાથેનો ઝોટો સામેલ હોવો જોઈએ. ઝોટા સિવાયનો ચકાસણી રીપોર્ટ અધુરો ગણાશે અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ એવો રીપોર્ટ માન્ય રાખવાનો રહેશે નહીં.

૨૬. આવાસ બાંધકામ પુર્ણ થયા પછી મહેસુલ રેકર્ડના ગામ નમુના નંબર-૨ માં અને આકારણી રજીસ્ટરમાં નોંધાયા રજીસ્ટરમાં નોંધાયા

આવાસ બાંધકામ પુર્ણ થયા પછી સબંધીત તલાટી સહ મંત્રીશ્રીએ મહેસુલ રેકર્ડના નમુના નંબર-૨ માં અને આકારણી રજીસ્ટરમાં નોંધ કરવાની રહેશે. તલાટી સહ મંત્રીશ્રીના બાંધકામના છેલ્લા તબક્કાના ચકાસણી રીપોર્ટમાં ઉપરોક્ત નોંધો અંગે રજીસ્ટર પાના નંબર

અને અનુકૂળનંબર ની વિગત હોવી જોઇએ. આ વિગત અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ માન્યરાખવાનો રહેશે નહીં.

સિવાયનો રીપોર્ટ અધુરો ગણાશે

૨૭. સરદાર પટેલ આવાસ યોજનામાં પારદર્શકતા લાવવા બાબત:-

(૧) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ સહાય મેળવવાપાત્ર લાભાર્થીઓની પસંદગી ગરીબમાં ગરીબ લાભાર્થી રહી જાય છે. અને તેના કરતાં સારી પરિસ્થિતી ધરાવતી વ્યક્તિ ગરીબી રેખા હેઠળની યાદીમાં આવી જતા હોવાથી તેમને પંસદ કરી દેવામાં આવે છે. તેવી ફરીયાદો પણ મળે છે. ગરીબમાં ગરીબ લાભાર્થીઓની પસંદગી પારદર્શક રીતે થાય તે માટે ગ્રામસભાને સાંકળવાની રહેશે, જે યોજનાના સફળ અમલીકરણના હિતમાં છે. વધુમાં તાલુકા પંચાયતના ચુંટાચેલા પદાધિકારીઓ, સભ્યો અને સબંધીત ગામના સરપંચશ્રીને આ કાર્યક્રમમાં સ્વૈચ્છિક રીતે સાંકળવા અને જે તે વિસ્તારમાં આ યોજના લેવામાં આવતા કાર્યક્રમ અંગે માહિતગાર કરવા અને યોજનાના સરળ અને કાર્યક્રમ અમલીકરણના સંદર્ભમાં તેમના તરફથી જે કોઈ સલાહ સૂચન આપવામાં આવે તેના ઉપર ધ્યાન આપવું

(૨) હાલ સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના ભૌતિક લક્ષ્યાંકો અને નાંણાકીય ફાળવણી વિકાસ કમિશનરશ્રી દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ યોજનાના અમલીકરણની એકદર જવાબદારી રાજ્ય કક્ષાએ વિકાસ કમિશનરશ્રી અને જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીની રહે છે. રાજ્ય કક્ષાએ વિકાસ કમિશનરશ્રીની કચેરીમાં રચવામાં આવેલ અધિકારીઓના સ્કવોડ દ્વારા મકાનો મુલાકાત લઇ સહાયના ચુકવણા, ગણવત્તા અને આવાસોમાં હવા-ઉજાસની પુરતી સગંભ વિગેરે બાબતોની ચકાસણી કરી તેનો નિરીક્ષણ અહેવાલ વિકાસ કમિશનરશ્રી, ગુજરાત રાજ્યને રજુ કરવાનો રહેશે. આ યોજના હેઠળ બાંધવામાં આવતા મકાનોની તાંત્રિક ચકાસણીની જરૂર જણાય તો સબંધીત જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી, કાર્યપાલક ઇજનેરશ્રી, નાયબકાર્યપાલક ઇજનેરશ્રીને ટેસ્ટ ચેકિંગની કામગીરી સોંપી શકશે. આ ઉપરાંત આ કામગીરી ઉપર સઘન રીતે દેખરેખ રાખવા માટે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ નાયબ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓને નિરીક્ષણ અંગેની કામગીરી સોંપવાની રહેશે. આ માટે નિરીક્ષણના ધોરણો અને સંખ્યા નક્કી કરી સબંધીત અધિકારીશ્રીઓને કામની વહેંચણી કરવાની રહેશે. સબંધીત નાયબ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ આ અંગેની નિરીક્ષણ નોંધ તેમની નિરીક્ષણ અંગેની પ્રવાસ ડાયરીમાં કરવાની રહેશે અને કોઇપણ પ્રકારની અનિયમિતતા કે ગેરરીતી માલુમ પડે તો તે અંગેનો અહેવાલ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ રજુ કરવાનો રહેશે.

જે કિસ્સામાં સેવાભાવી સંસ્થા મકાન બાંધકામ માટે આગળ આવે અને જો લાભાર્થી તે માટે સમંતી આપે તો તેવા કિસ્સામાં મકાનોની ગણવત્તા જળવાય તે સુનિશ્ચિત કરવા લાભાર્થીને મકાન બાંધકામની સમગ્ર પ્રક્રિયા દરમ્યાન સાથે રાખવાનું સલાહભર્યું અને છાચનીય છે. આ મકાનોની સંપુર્ણ માહીતી (મકાનોનું માપ, સગંભ વિગેરે) ની જાણકારી મકાનનું બાંધકામ શરૂ કરતા પહેલા આપવાથી લાભાર્થી પોતે પણ બાંધકામની પ્રક્રિયામાં રસ લેતા થાય તે મકાનની ગુણવત્તા ટકાવી રાખવામાં મદદકર્તા રહેશે.

૨૮. મકાનો ચકાસણી માટે સમિતિ રચવા બાબત:-

સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ સમગ્ર રાજ્યમાં ઘણી મોટી સંખ્યામાં આવાસોના બાંધકામની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે છે. આથી તાલુકા પંચાયતના અને જિલ્લા પંચાયતોના મર્યાદિતસ્ટાફથી તાંત્રિક દેખરેખની કામગીરી કરવાનું ઘણું મુશ્કેલ છે. આ જિલ્લા પંચાયત અને તાલુકા પંચાયતની કક્ષાએ સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનોની ગણવત્તાની ચકાસણી કરવા સારુ નીચે જણાવેલ સરકારી અને બિન સરકારી સભ્યોની સમિતિઓ રચવાનું આથી દરાવવામાં આવે છે.

જિલ્લા કક્ષાની સમિતિ:-

(૧) જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખશ્રી	અધ્યક્ષ
(૨) જિલ્લાના સબંધીત માનનીય સંસદ સભ્યશ્રી	સભ્ય
(૩) જિલ્લા પંચાયતની સામાજિક ન્યાય સમિતિના અધ્યક્ષશ્રી	સભ્ય
(૪) આવાસોની કામગીરી સાથે સંકળાયેલ અને જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી ધારા પસંદ કરાયેલ પ્રતિષ્ઠિત સૈચિક સંસ્થાના એક પ્રતિનિધિ.	સભ્ય
(૫) જિલ્લા પંચાયતના કાર્યપાલક ઇજનેરશ્રી,	સભ્ય
(૬) જિલ્લા પંચાયતના સરદાર પટેલ આવાસ યોજના સાથે સંકળાયેલ નાયબ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી	સભ્યસચિવ
તાલુકા કક્ષાની સમિતિ:-	
(૧) સબંધીત તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી	અધ્યક્ષ
(૨) સબંધીત તાલુકાના માન. ધારા.સ્યાશ્રી	સભ્ય
(૩) તાલુકા પંચાયતના સામાજિક ન્યાય સમિતિના અધ્યક્ષશ્રી	સભ્ય
(૪) તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી પંસદ કરે તેવા તાલુકા પંચાયતના સભ્યશ્રી	સભ્ય
(૫) તાલુકા પંચાયતના નાયબ કાર્યપાલક ઇજનેરશ્રી (મા.મ.પંચાયત)	સભ્ય
(૬) સબંધીત તાલુકા વિકાસ અધિકારી.	સભ્યસચિવ

ઉપર જણાવેલ સમિતિઓએ સબંધીત જિલ્લા અને તાલુકામાં સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ બાંધવામાં આવતા મકાનોની અવારનવાર સ્થળ મુલાકાત લઈ સ્થળ નિરિક્ષણ કરવાનું રહેશે અને તે અંગેનો અહેવાલ અનુક્રમે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીને મોકલી આપવાનો રહેશે.આ યોજનાના મકાનોની ગણવત્તા જો સંતોષકારક ન લાગે તો સમિતિ તેના સૂચનો (૧) તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીને (૨) જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીને (૩) વિકાસ કમિશનરીશ્રી અને (૪) સચિવશ્રી (પંચાયત) પંચાયત-ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામવિકાસ વિભાગને મોકલી શકશે.

૨૯. સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનોના બાંધકામમાં ગેરરીતિની તપાસ માટે સ્કવોડની રચના બાબત:-

સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળના આવાસોના બાંધકામના સંદર્ભમાં લેગેરરીતિની તપાસ માટે નીચે જણાવ્યા અનુસાર ત્રણ સભ્યોની સ્કવોડની આથી રચના કરવામાં આવે છે.

(૧) સયુકત / નાયબ સચિવશ્રી(ગૃહનિર્માણ) પં.ગ્રા.ગૃ.નિ.અને ગ્રા.વિ.વિભાગ.

(૨) અધિક/સયુકત/નાયબ વિકાસ કમિશનરી

વિકાસ કમિશનરીની કચેરી ગુ.રા. ગાંધીનગર

(૩) હાઉસીંગ કમિશનરી, ગુરાજત ગ્રામ ગૃહનિર્માણ બોર્ડ, સેકટર-૧૦, ગાંધીનગર.

ઉપયુક્ત સ્કવોડ સચિવશ્રી(પંચાયત) પં.ગ્રા.ગૃ.નિ.અને ગ્રા.વિ.વિભાગ અને ગ્રામ વિ.વિભાગના સીધા નિયત્રણ હેઠળ કામ કરશે. અને અહેવાલ અને અહેવાલ સચિવશ્રી(પંચાયત) મારફત વિભાગના માન.મંત્રશ્રીને રજૂ કરશે અને આ અહેવાલ શક્ય હોય ત્યાં સુધી ગૃહપત્ર રાખવાનો રહેશે.

સ્કવોડને જરૂરી જણાય તો સ્થાનિક અધિકારીની કામગીરીના અનુસંધાનમાં મદદ લઈ શકશે.

૩૦. પ્રક્રિયા:-

- (૧) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ જે પ્લોટો આપવામાં આવે છે તે ઘણી વાર છુટા છવાયા હોય છે. અને તેને કારણે મકાન બાંધકામનો ખર્ચ વધુ આવે છે. જો આવા પ્લોટો સમુહમાં હોય તો ખર્ચમાં ઘટાડો થઈ શકે તેમ છે. જેથી આવા પ્લોટો શક્ય હોય ત્યાં સુધી સમુહમાં ફાળવવા માટે આયોજન કરવું.
- (૨) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ જે આવાસો બાંધવામાં આવે તે આવાસો સામે સામે આવે એવી રીતે તૈયાર કરવા અને વચ્ચે "પ્લે ગ્રાઉન્ડ" ની જગ્યા રહે તેવું અંગારોજન કરવું.
- (૩) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના માટે જે પ્લોટોની પસંદગી કરવામાં આવે તે એવી રીતે કરવી કે જેથી "વીન્ડ ડિરેક્શન" જળવાઈ રહે.
- (૪) સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનો શક્ય હોય ત્યાં સુધી બબ્બેના જોડકામાં બનાવવા પરતું જે કિસ્સામાં બબ્બેના જોડકામાં મકાનો બનાવવાનું શક્ય ન હોય તેવા કિસ્સામાં એક એક મકાન પણ બનાવી શકાશે.
- (૫) સડકની સપાટીથી ઓછામાં ઓછી એક ફૂટ ઉંચી સપાટીમાં પલીન્થ લઈ મકાનો બનાવવા.
- (૬) સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનોના બાંધકામ માટે નિયત થયેલ નકશા-અંદાજોમાં છાપરા/છતમાં એ.સી. શીટ વાપરવા બાબતે કોઈ ઉલ્લેખ નથી.આમ છતાં સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનો એ.સી. છત / છાપરાવાળા બનાવવામાં આવતા હોવાનું ધ્યાનમાં આવેલ છે. આથી સરદાર પટેલ આવાસ યોજના હેઠળ મકાનોના છાપરા / છત બનાવવામાં એ.સી. શીટનો ઉપયોગ ન થાય તેની તકેદારી રાખવા તમામ જિલ્લા વિકાસ અધિકારશ્રીઓને સૂચના આપવામાં આવે છે.
- (૭) અનુભવે એવું જણાયું છે. કે બારી-બારણા માટે જો બાયસન પેનલનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તે પણ ટકાઉ હોય છે. આથી સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનોના બારી માટે લોખંડ ઉપરાત

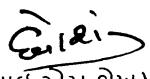
બાયસનની પેનલનો પણ ઉપયોગ લોખંડના બારી બારણાની ડિમતથી વધે નહી તથા તેની મૂળ ડીજાઇન પણ જગતવાઈ રહે તે શરતે કરી શકશે.

(૮) સરદાર પટેલ આવાસ યોજનાના મકાનો નિયત થયેલ યુનિટ કોસ્ટની મર્યાદામાં જ બનાવવાના થાય છે. જેમાં એસ.ઓ.આર. ધ્યાનમાં લેવાના નથી. આથી નિયત થયા મુજબની યુનીટ કોસ્ટની રકમમાં જ યોજના હેઠળના મકાનો તૈયાર થાય તેની તકેદારી રાખવા જીત્તા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓને સૂચના આપવામાં આવે છે.

(૯) સરદાર પટેલ આવાસ યોજના અંગે સરકાર તરફથીજે ધોરણો નક્કી થયા છે. તેનું ચૂસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે. અને લાભાર્થીઓએ એમના આવાસોમાં જે કોઈ સુધારા વધારા કરવાના હોય તે આવાસોની અપ્રેણવિધિ થછ ગયા પછી જ કરી શકશે.

ઉપર મુજબનો આ જમીન વિહોણા મજૂરો અને ગ્રામ કારીગરોને રહેણાંકનો પ્લોટ આપવાની યોજના તથા સરદાર પટેલ આવાસ યોજના અંગે અગાઉ થયેલ જુદા જુદા ઠરાવો પરિપત્રો, હુકમો વગેરેનો સંકલિત ઠરાવ છે. જે તે સમયે થયેલ ઠરાવ/પરિપત્ર/હુકમોના સંદર્ભે જરૂર હોય ત્યાં નાણાકીય સલાહકારશ્રી / નાણાં વિભાગની મંજુરી જે તે ઝાઈલ પર મેળવી લેવામાં આવેલ છે

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(આઠ.એમ.શેખ)

સંયુક્ત સચિવ

પંચાયત ગ્રામ ગૃહનિર્માણ અને ગ્રામવિકાસ વિભાગ.

પ્રતિ,

- માન.મુખ્ય મંત્રીશ્રીના અધિક અગ્ર સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી, પંચાયતના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- અગ્ર સચિવશ્રી, પંચાયતનું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- વિકાસ કમિશનરશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
- સર્વે કલેક્ટરશ્રી
- સર્વે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ
- સર્વે તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ
- સચિવશ્રી, ગુજરાત ગૃહ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
- હાઉસીંગ કમિશનરશ્રી, ગુજરાત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
- સર્વે જિલ્લાના કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી (પંચાયત)
- એકાઉન્ટન્ટ જનરલ. અમદવાદ / રાજકોટ
- સર્વે જિલ્લા તિંબોરી અધિકારીશ્રીઓ
- નાણાંકીય સલાહકારશ્રી (પંચાયત), નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે વિભાગો, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- ઉપસચિવશ્રી (બજેટ), નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે અધિકારીશ્રીઓ, પંચાયત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર
- સર્વે શાખાઓ, પંચાયત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- શાખા સિલેક્ટ ફાઈલ